

იუმორ. ალმანახი

მშაბის მათრახი

ალმანახი გამოდის მაშინ, როცა ეს მოსახერხებელი იქნება გამომცემლისათვის. ხელის-მოწერა არ მიიღება. დასაბეჭდი მასალები გამოიგზავნება შემდეგ ადრესზე: Типография Т-ва «Проба» для Алманаха.

Fig. 1

საქართველოს სსრ-ის ბიბლიოთეკის სტამბა

მრევლს აღვიძებენ.
„შინაურ საქმეს“ ჩაზედენ
(ქუთაისის ცხვება-რომელი,
საღვთის-მეტყველო გაზეთი
სისულელი-განუზომელი)
და გულს ეამა ჩაზედენ
სახელდა-ხელო, უცები...
მრევლს აღვიძებენ, (გაიგეთ?!)
მრევლს აღვიძებენ ხუცები,
იმ დაწყველილმა „ერთობამ“
ხალხს დაუბნია კვალიო,

სარწმუნოების ქურუმებს
მრევლმა ალაპარო თვალიო
კუჭი დაიდგა ხატადა
მას ანაცვალა სულიო,
გაირყვნა, ურწმუნოებით
გაედენთილ-გაბაწრულიო,
არ ზრუნავს საიქიოზე
ტკბილს ედემს აღარ ეჭრფისო,
და მართალ სიტყვას, თუ არ ჩვენ
აბა სხვა ვინდა ეტყისო.
გამოიღვიძეთ, მოძმენო,
ზეცას მიაპყარ თვალები

სულს ანაცვალეთ, შესწირეთ
თქვენი ხორცი და ძვალები.
გამოიღვიძეთ... ჩვენ ზედაც
გამოიბრუნეთ გულები
ნულა გვაჩივლებთ, მოგვეცი
ოხერი დრამის ფულები...
გამოიღვიძეთ, მოყვასნო,
ერწმუნეთ ჩვენსა სიტყვასა,
გაიღეთ შესაწირავი
სული რომ ზეცად მიყავსა.

ორი ეშმაკი.

რაც მართალია, მართალია!

პირ. ეშმაკი. სასტიკი განაჩენია რჯულის მადლმა: ჩააცივდენ, კაცო ამ გვაზავას და აღარ აძლევენ საშველს: კაცი დაიყო, ხომ არ დაუსჯია!

მეორე ეშმაკი. მეც მიკვირს, შენმა გაზრდამ, აქაო და ქართველი პატრიოტიაო, მერმე ქართველმა პატრიოტმა რუს პატრიოტს არ უნდა გაუწოდოს დახმარების ხელი?! ეგ სადაური კანონია თქვენმა მზემ!

პ. ეშმაკი. ჩემის აზრით, საუკეთესო ვეჭილათაც უნდა ჩაითვალოს, რადგან რაც სხვა ვეჭილებმა ვერ შესძლეს, ის მან, გვაზავამ მოახერხა...

მ. ეშმაკი. არა, ეს კი შეცდომა იქნება... საქმე შეძლებაზე კი არ ყოფილა, საქმე კადრებაზე იყო და კაცი ყველაფერს რომ იკადრებს, ესეც დიდი ღვთის წყალობაა. მე ძლიერ მძულს უკადრისი ადამიანი.

პ. ეშმაკი. არც მე მიყვარს, მართალი მოგახსენო.

მ. ეშმაკი. ჩემს ღღერში არ დამავიწყდება ის კაცთ-მოყვარეობა, რომელიც გვაზავამ ქიათურელი პრისტავის დაცვის დროს გამოიჩინა.

პ. ეშმაკი. სწორეთ თავ-განწირულია მოყვასთათვის... რაც მართალია, მართალია!.. რას ერჩოდენ იმ პრისტავს?

მ. ეშმაკი. აბა, რა ვიცი; მოუდევს შარები, აქაო და ვილაც გლახს წვერები დააგლიჯაო; ზოგს მათრახებით ტყავი ააძროო, ზოგს კიდევ რა ღღერ არ დააყენაო.

პ. ეშმაკი. მერე გლახების გულისთვის მისცეს სამართალში? ოჰ, ძალნო ჯოჯოხეთისანო, როგორ გაირყვნა ქვეყანა!

მ. ეშმაკი. მისცეს ხომ მისცეს, მარა, მოგეცა სიცოცხლე, გიორგი გვაზავამ ის გაამართლა. „ბატონებო, — უთხრა სუდიას, — წვერში რომ სტაცა ხელი პრისტავმა, მოსაგლეჯათ როდი უტაცნია, ის დარცხვინდა აძლევდაო, და მათრახი თუ ვისმე დაჰკრა, ისიც ალბათ მათრახის გასინჯვა უნდოდა, რადგან მეუნაგრეები ახლა ძლიერ ცუდი ღირსების მათრახებს ატყუებენ მყიდველებსო“.

პ. ეშმაკი. ოი იმას კი ვენაცვალე ვინს კლიტეში და ცილინდრის კუნჭულში. მოდი ახლა და ენდვე შენ ვინმეს:

ასეთი ნაკურთხი დამცველი რომ არ გამოსჩენოდა, კეთილ-შობილ ბოქაულის ვილაც ვიგინდარა გლახების წვერებიზა ციხეშიაც კი ჩაავდებდენ.

მ. ეშმაკი. ნასწავლი კაცი ამიზაა კი ჩემო ძამია: ისე დაჰაზრებებს ენას, რომ თუ გინდა ყორანს გაათვთრებს. კედია ისე გაასპეტაკა, რომ მერე კინაღამ ღენერალ-ღებერნატორობა მისცეს.

პ. ეშმაკი. ქანქარასაც ბლომით ააკრავდა ხალხის სიმპატიაც დაიმსახურა.

მ. ეშმაკი. ქანქარი სად ექნებოდა საწყალ ბოქაულს! მეტადრე იმ დროს, როცა მთელი ქიათურა მის ანაბარა იყო მიტოვებული. სიმპატია კი დიდი მოიხვეჭა. ამბობენ, ქიათურის მოქალაქეებმა ადრესი მოართვესო.

პ. ეშმაკი. ახლა ვის იცავდა?

მ. ეშმაკი. ვისა და ვისი დაცვაც სხვას არ უკადრებია, თუმცა არა მჯერა ყოველივე ეს. თფილისის ვეჭილატურა არც ისე ღარიბია გვაზავური ვეჭილებით რომ ის მარტო დარჩენილიყო.

პ. ეშმაკი. არა, შენ ის მითხარი, ვის იცავდა?

მ. ეშმაკი. ვის იცავდა და ყოფილ გამგეს სახაზინო თეატრისას. რაღაც „ნედლორა“ უმენიე“ მოსკლოდა ერთ მუშასთან და ამაზე ამდგარიყო ხათაბალა.

პ. ეშმაკი. რა ხათაბალა, ალბათ უბრალო რამე იქნება.

მ. ეშმაკი. სრულიად პუსტიკი. მუშა შეიკვანა თურმე ოთახში; მერმე მოისმა თურმე ყვირილი; მერმე ლაწანის ხმა და მერმე ოთახიდან მუშა გამოასვენეს; საწყალი შიშით მომკვდარიყო. თურმე დანარტყამის ნიშანი კი ეტყობოდა, მაგ-

რამ მაინც შიშითა და სისუსტით მომკვდარიყო.

პ. ეშმაკი. მერე ერთი მუშის გული-სათვის შეაწუხეს ის პატიოსანი კაცი?

მ. ეშმაკი. ვინ შეაწუხებდა, შე დალოცვილო, რომ ვილაც ლევან ყიფიანს არ ჩაეგლო ეს ამბავი ვაზეთში. პოლკონიკმაც იწყინა, როგორ თუ ერთი მუშისათვის ვაზეთში ჩამაგდესო და ლევან ყიფიანს „ატვეჩაი“ მოსთხოვა.

პ. ეშმაკი. ოჰ, ძალნო ჯოჯოხეთისანო, როგორ გაირყვნა ქვეყანა!

მ. ეშმაკი. იქით ეცა პოლკონიკი, აქეთ ეცა, მაგრამ ღირსეული კაცი ვერ მონახა. უცებ გაახსენდა გვაზავა და ეცა მას: შენი ქირიმე გიორგი, ერთი მაგი ლევან ყიფიანი ჩამიჯინე ციხეშიო. ძლიერ კარგი, ბატონო ჩემოო და იკისრა უკისრებელი.

პ. ეშმაკი. კი, მარა, ია კარგარეთელი რა შუაშია, რომ ისიც გაურჩეს შიგ?

მ. ეშმაკი. იას მკვლელობის განზრახვაც ირკვეოდა თურმე, მარა, გიორგიმ ისე მოაწყო საქმე, რომ ყველაფერს სიბნელის კალთა დაათარა. ამასთანავე უნდა იცოდენ, რომ ამ საკითხში ეშმაკიც ბევრს ვერაფერს გაარჩევს.

პ. ეშმაკი. რაც მართალია, მართალია, გვაზავური საქმე ეშმაკსაც კი დაუბნევს კვალს.

მ. ეშმაკი. რა მაგის პასუხია, თეატრში იყავი?

პირველი. ვიყავი.

მეორე. მობრუნდი!

პირველი. (მობრუნდება და ზურგს უჩვენებს).

მეორე. ეჭვი არ არის, რომ ყოფილხარ. ზურგი მეწისქვილესავით გათვთრებული გაქვს. რა ნახე?

პირველი. მტერმა ნახოს მე რომ ვნახე!

მეორე. რა იყო? ხომ არ „გვილალატეს“?

პირველი. გვილალატეს და როგორ? სხვას თავი დავანებოთ და სუმბათაშვილმა რომ გაიგოს შენი მტერია ქართველობაზე ხელს აიღებს.

მეორე. არტისტები ხომ კარგათ თამაშობდენ?

პირველი. საუცხოვოთ. მეტის მეტათ ტრალიკულით.

მეორე. ზეინაბი ხომ კარგი იყო?

პირველი. რა გითხრა, სიტყვებს ისე აქერდა ბოლოს, ისე მაგრათ ამბობდა, რომ ძლიერ ტრალიკული გამოდიოდა.

მეორე. იზხნელმა მაინც ვერ გამოაკეთა წამხთარი საქმე?

პირველი. ისე გამოაკეთა, რომ თუ ის არა. მენი მტერია ყველანი შერცხვებოდენ.

მეოცე. აკი ვამბობდი კარგი არტისტი არის მეთქი? შენ კი არ გჯეროდა. ხომ კარგათ ითამაშა?

ზინკედი. საუცხოვო.

მეოცე. ძალიან შედიოდა როლში?

ზინკედი. ძალიან. სადაც მაგარი ადგილებია იქ მაგრათ ხან თავს შეიფხანდა და ხან ყურს.

მეოცე. საუცხოვო იქნებოდა ის, როცა ზეინაბი უმხელს, რომ მისი შვილი ცოცხალია.

ზინკედი. ისეთი იყო, ისეთი, რომ მთელი საზოგადოება აღტაცებაში მოიყვანა. ერთი ისეთი დაიკუთა ტრალიკულათ, რომ მისი სიცოცხლით მთელი ხალხი დაიწვა. მე ცრემლები ველარ შევიმაგრე.

მეოცე. ყოჩაღ ბიჭო! ხომ ვამბობდი კარგი არტისტი არის მეთქი. საზოგადოთ ძალიან ეფექტიანათ ჩაივლიდა წარმოგენა.

ზინკედი. სამაგალითო იყო, როცა ზარის ხმა გაისმა ისეთი რიხინ-რიხინი დააწყებინეს დამტვრეულ ტასტს, რომ ტანში ჟრუანტელმა დამიარა, ნერვები ამეშალა.

მეოცე. ყველაზე უკეთესი მეტეხის აფეთქება იქნებოდა.

ზინკედი. ექვი არაა. ბარე ასი ფუთი ტყვია წამალი დახარჯეს, მთელი ხალხი კვამლში კინაღამ გამოახრჩვეს და მეტეხი კიდევ ისე ამიყათ იღვა. ბოლოს და ასიეს ათასი კაცი და სალდრის გუმბათი ძლივს გადაადგეს.

მეოცე. კაი ყოფილა!

ზინკედი. კაი დაგემართოს!

მეოცე. კიდევ როდის მიდიხარ?

ზინკედი. როცა ზურგს გავიწმენდ.

ჯერობით აქა ვარ გამწესებული სამოქმედო.

უეჭველია, ბუნებრივი ნათესაობით აიხსნება ის გარემოება, რომ მე ძლიერ მიყვარს ხოლმე იმ ადგილებში და დაწესებულებებში გასეირნება, სადაც ბლომათ არიან მუშები.

ამიტომაც იყო, რომ უპირველესი „ვიზიტი“ რკინის გზის დებოს პარკს გავუკეთე. ყველაფერი წყნარათ გახლდათ. მუშები ხმის ამოუღებლივ ასრულებდნ თავიანთ ვალს და მხოლოდ იმაზე ფიქრობდნ, თუ როდის დაჰკრავდა საყვირი, რომ მოსულიყო დრო ბახუსით შეხურებისა და კარტის თამაშისა!..

თვით ღებოში კი რამდენიმე მუშა ორთქლ-მავალ ქვეშ შემძვრალიყო და აქედან ლამობდა სამუშაოდან გაპარვას...

აქ მეტი, საყურადღებო არაფერი შემინიშნავს, ხოლო სახელოსნოსკენ არ წავსულვარ.

* *

დარწმუნებული ვარ ოლღას საბებიო ინსტიტუტი მოგეხსენებათ, მაგრამ რაც იქა ხდება არა მგონია მოგეხსენებოდეთ... ის კი მართალია—დიდი იმდენი არაფერი ჩვეულებრივ კარტის და სხვა მისგვარების თამაში, შემდეგ, დამწუხრებულ თუ გახარებულ გულზე ნუნუას გადასხმა და სხვა ამგვარები, მაგრამ ყოველ შემთხვევაში საჭიროა იცოდეთ. ამასთან, როგორც გავიგე, გაზეთისა შინებიან თურმე ძლიერ, ისე რომა, ახლოსაც არ ეკარებიან მასაო, როგორც ოსმანა თათარი ღორის ხორცსაო. (იქონიეთ სახეში, რეაქციონერი ოსმანა და არა კონსტიტუციონალისტი!)

* *

არა ნაკლები ამბავი დატრიალებულა თფილისის საპარკმახეროში მოსამსახურე მუშათა შორის. წარმოიდგინეთ, ერთი ნაწილი „გაკაპიტალისტების“ გზაზე დამდგარა. და როცა საქმე ასეა მისულა რაღა დროსია მაშინ სხვა რამეზე ფიქრი, —როგორც მაგ., კავშირი, უმუშევარი ამხანაგები, გაზეთი, წიგნი და სხ.? ასეთ დროს მედგრათ უნდა ამოუდგე ხაზინს გვერდში და იბრძოლო „მამაშვილურათ“ მასთან ერთად, რომ ჩქარა დადგეს ნეტარი ღლე და ეს კიდევ შეუღნია ერთ ნაწილს აღნიშნული მუშებისას!

ღმერთმა ხელი მოუშარათოს მათ, თუ „ეშმაკმა“ არაფერი ავნო თავის მათრახით. ეს კი ჩემი საქმე არ არის!

* *

ავლაბრელებს კულტურულ საქმეში მართლაც რომ არ სწყალობს ბედი. ჰქონდათ ერთი თეატრი,—დაიწვა. ააშენეს ახალი, მშვენიერი, „ლოყებ-გალერეიანი“,

ვილაც სანიკიძე „ფულს არ ზოგავდა“ თურმე, რომ თეატრი შესაფერი ყოფილიყო! აშენდა კიდევ ლამაზი, კობტა; დაიწყო წარმოდგენები, შესდგა „ქართული დასი“, მაგრამ... წარმოიდგინეთ,—გაჩნდა კვლავ ცეცხლი და... ავლაბარი კვლავ უთეატროთ დარჩა.

ეს, მართალია. არც ისე ახალი ამბავია, მაგრამ მე უფლება მაქვს ახლათ გავსალო, ვინაიდან ამის შესახებ არა რა თქმულა ჩვენს გაზეთებში. გასაკვირალი კია! თუ აშენებაზე იმდენი ილაპარაკეს, დაწვაზე ერთი ორი-ღერი „სამგლოვიარო“ სიტყვა კი უნდა გაემეტებიათ!..

* *

ის იყო, ზემო მოხსენებული ამბები დავაგროვე და მივიღიდი სადაც ჯერ არს მოსახსენებლათ. მაგრამ შემთხვევით „სორაპნის“ სტამბაში მომიხდა შესვლა. ეს, რასაკვირველია, არც იმდენი საყურადღებოა, მაგრამ, მე მართალი ვითხრათ, ძლიერ დამინტერესა იმ „ჩხუბმა“, რომელიც იქ „ჩამოგდოთ“ რამდენიმე მომუშავეთ და რომელსაც შემთხვევითვე წავაწყდი. გამოძიებამ, რომელიც ეშმაკის სახელით მოვახდინე, აღმოაჩინა, რომ ასეთი „ჩხუბი“ ხშირათ იმართება თურმე და ჩხუბს სხვა და სხვა გვარ სიტყვებით შემკული ლაპარაკიც მოჰყვება ხოლმე. მე ამაში, რასაკვირველია ცუდს არაფერს ვხედავ, „ეშმაკისა“ კი რა მოგახსენოთ...

ეშმაკის მოციქული.

ღაღატი.

(ფარდის ახდის დროა. კულისებში ღიდი ჯახაჯუხი და ყვირილია. ფარდა აიხდება. სცენა ცარიელია. კულისებში ხმაურობა თან და თან მატულობს. კარები იღება და სცენაზე გამოვარდება ვალერიან ხანი. ხელში მსხვილი თოკი უჭირავს და ვილაცას თავ-გამოდებით ეწვევა სცენისკენ).

ვალერიან ხანი. (ბრაზიანათ) გამოდი, შე სავერანე! გამოდი!

ტყუისოცა. (თავს გამოყოფს ლოქიდან და ყარამან ყათილივით გაჰკივის) მოაწექით, მოაწექით! მისცხეთ პანდური!

ვალერიან ხანი. (უკანასკნელ ღონეს მოიკრეფს და ეწვევა თოკს. უტბათ სცენაზე გამოხტება იშხნელ ბეგი. ვალერიან ხანი თავს ველარ შეიმადრებს და პირაღმა გადიქცევა. იშხნელ ბეგს უკან მოსდევს მთელი ტრუპა და ოჩან ჯორივით ერეკებიან. მის დანახვაზე „პუბლიკა“ აღტაცებაში მოდის. ტაშის ცემას საზღვარი არა აქვს).

იშხნელ ბეგი. (მეტის სიამოვნებისაგან განზე გადგება და პატარა ბავშვივით გაიბუტება. ხან ვალერიან ხანს შეხედავს

მოხსენება თფილისიდან.

კარგა ხნის სიჩუმის შემდეგ,—რომლის მიზეზი ეშმაკს მოეხსენება—კვლავ მიინდა ჩვეულებრივი მოხსენებით ვასიამოვნო ჩემი მოხუცებული აღმზრდელი. რასაკვირველია, მოხსენება თფილისის სხვა და სხვა ბნელ და ნათელ კუნძულებიდან იქნება, ვინაიდან მე, როგორც იცით, ჯერ-

ეროვნული

და ხან ძირს იყურება. ბოლოს შუბლი-
დან ოფლს მოიწმენდს და საშინლათ
ამოიხვნეშებს) უჰ! მჰმ... ვაი! ოჰ!..
(გაჩერდება ჯორივით)..

სუფლიორი. (უყვირის) ვაადგი ფეხი,
წადი ვალერიან ხანისკენ!

იშხნელ ბეგი. (ამოიხვნეშებს მარჯვენა
ფეხს განზე გადგამს და ვალერიან ხანს
შეხედავს) ვაადგი ფეხი... ის... მჰმ...

სუფლიორი. (ნახევრათ გამოძვრება
ბუდკიდან და უყვირის) გაჩერდი! ყვე-
ლაფერი, ჩემი სიმდიდრე, სიამაყე, პა-
ტიოსნება შემოვიტანე შენს ციხეში...

იშხნელ ბეგი. (ტრალიკულათ თვალებს
დახუქავს და მარჯვენა ყურს გაანძრევს)
ყველაფერი შემოვიტანე შენს... იმაში...
იმაში.

ვაღერიან ხანი. (გაბრაზებული მივარ-
დება და ყურს აუწევს) ციხეში!

იშხნელ ბეგი. (ტრალიკულათ ტირილს
დაიწყებს) იმაში... იმაში...

სუფლიორი. (ღრიალებს) ციხეში!..
ციხეში!

იშხნელ ბეგი. (ტრალიკულათ) ციხეში,
ციხეში...

ვაღერიან ხანი. (გაჯავრებით ქოქო-
ლას აყრის) მეხი კი დავათხლიშე თავზე!

იშხნელ ბეგი. (ძალიან ტრალიკულათ
თავს შეიფხანს) მეხი კი დამათხლიშე
თავზე!

სუფლიორი. სუ! ჩუმათ!

იშხნელ ბეგი. სუ! ჩუმათ! (პუბლიკა
აღტაცებაშია. ვალერიან ხანი სიბრაზით
კბილებს გაანრქიალებს და გარბის. შე-
შოდის ზეინაბი. იშხნელ ბეგი ტრალი-
კულათ ხმლის კუდს გაანძრევს და გა-
ივლ-გამოივლის).

ზეინაბი. (სიტყვებს მეტის-მეტათ ტრა-
ლიკულათ და მაგრათ ამბობს, იშხნელ
ბეგი ორივე ყურებს ანძრევს) ჩემი შვი-
ლი ცოცხალია...

იშხნელ ბეგი. (ტრალიკულათ დაიკუ-
თებს) უჰ! (ამ დროს კულისებში დამტ-
ვრეულ ტაშტს კეტს დაკრავენ და საში-
ნელი ხმა მოისმის. იშხნელ ბეგი ტრა-
ლიკულათ შეკრთება და კისრის ტეხით
გარბის კულისებში, ლოქიდან რეჟისო-
რი გადმოხტება, ბუდკიდან სუფლიორი
და ორივე დასაქვრათ მისდევენ იშხნელ
ბეგს. პუბლიკა მრავალგზის ტაშს უკრავს,
ფარდა ეშვება. რეჟენზენტები დაჟინე-
ბით თხოულობენ იშხნელ ბეგს. ბოლოს
ის გამოდის ტრალიკულათ და მადლო-
ბას უხდის ყველას) გილალატე, გილალატე!

—ი.

ქართველი მოღვაწეები.

ღირსი მამა
სვიმონ მჭედლიძე.

წინასწარი.

სასულიერო პირთა სიუხვით განთქმუ-
ლია კურთხეული ქვეყანა ჩვენი, მაგრამ
თვინიერ ამისა დღემდე ჩვენს ისტორიულ
გამოკვლევათა ბადეს არ მოხვდა არცა
ერთი მათგანი, რაიცა დიდ დასაკლისად
უნდა ჩათვალოს მემისტორიესა ჩვენსა,
რისთვისაც ახალი წლიდან ვეცდებით
აქაც მოვნახოთ ღირს სასურველი პირნი
და მით ახალ-ახალი ცნობები შევმატოთ
ღარიბსა ჩვენსა ისტორიისა.

ბავშვობის ხანა.

სვიმონ მჭედლიძის ბავშვობასა და სი-
ქაბუკეზე, სამწუხაროთ, ისტორია თით-
ქმის არაფერს ამბობს. სად მიიღო პირ-
ველ-დაწყებით სწავლა, სად განატარა
დღენი პირველნი, — ყველა ეს წყვილი-
დითა არს მოცული. ქემარტია მხო-
ლოდ ის, რომ სვიმონმა სემენარია და-
ამთავრა ქ. სტავროპოლში და სამშო-
ბლოში რუსეთიდან მოგვევლინა.

სვიმონი ვითარცა ერის კაცი,
ერის-კაცობაში სვიმონი ისეთივე პირ-

ველი იყო, ვინაჲთავე
დელ-მსახურებაში. რუსეთი-
დან დაბრუნებული და მაღალ
განვითარებული ქაბუკი და-
ინიშნა პედაგოგათ სენაკის
სააზნაურო სკოლაში. აქ მან
დაჰყო ხანი მკირედი, რად-
გან მიდრეკილება პედაგო-
გიური მოღვაწეობისადმი იძ-
ლეოდა სასყიდელსა არა
მრავალსა.

გახსნა სარდაფებისა.

სენაკიდან სვიმონი წარე-
მართა ფოთისაკენ, სადა გა-
ნალო დაწესებულება სავა-
კრო და ვერა იხილა რა ხე-
ირი, უკუ იქცა მუნიტ და
მორიგრაგნა ქუთაისად, სადა
განალო სარდაფი ღვინეულ
ობისა აღსავსე რუმბებითა
და ტიკ-ტიკპორაებითა.

მას ჟამსა შინა ხშირად
უხილავთ მცხოვრებთა იმა
ქალაქისათა ქაბუკი სვიმონი
მოქეიფეთა ძმა ბიკთა-თანა
დომლულურითა ხელი-ხელ
გადაქლობითა და არღნითა
წინა წამდღვარებულნი მი-
მავალნი საღორიისა ტყედ,
რომელი იმყოფების მახლო-
ბლათ ქალაქისა მის.

ხანა ესე იყო უმეტეს სანე-
ტარო ცხოვრებისა მისისა.

დახურვა სარდაფისა.

მაგრამ მაკლური ჯოჯო-
ხეთისა, ეშმაკი ჩაერია საქმესა
კეთილსა და აუღმერია ცხოვ-
რება კეთილი მოვაქრესა მას.

გადაშალეს რა დავთრები თვისი, აღმოა-
ჩინეს განვლინება ქანქართა თვინიერ
დავთრისა და მწუხარე იქმნა ამხანაგი იგი
სვიმონისა და განეშორა მას, და წარე-
ვლინა სვიმონი იგი სოფლად მამისა
თვისისა მიმართ, რომელი სცხოვრობდა
სვირად, მექონე მრევლისა დიდისა.

ქორწინება სვიმონისა.

ჟამსა სვირად ყოფისასა, სვიმონი ყუ-
რად-იღებდა რჩევასა მამისა თვისისასა,
რომელი ანუგეშებდის მას მწუხარებასა
შინა მყოფსა, მგლოვიარესა სარდაფსა
ზედა და ურჩევდის მას ქორწინებასა და
მღვდლათ აღკვეცასა. და აი გავლენითა
დიდითა გონ-მოკრებილი, სვიმონი ჩვენი
მწუხარე ეწევა უკანასკნელსა აქტსა საე-
რო თვისისა მოღვაწეობისასა (ტერმინო-
ლოგიითა ფ. გოგინაშვილისათა) და იწერს
ჯვარსა.

აღკვეცა მღვდლათ.

შემდგომად ამისა სვიმონი კვლად
შთაგონებითა მამისა თვისისათა ხელ და-
სმულ იქმნა მოძღვრათა და მესაკურთხე-
თა, რითაც ბოლო მოეღო საეროსა მის-
სა მოღვაწეობასა.

წოდება მეთვალყურისა.

პაღვალსა ზედან გამცვლელი პედაგო-

აღერსი კურნალისტისა.

(პ. გოთუა და ვან-ბრანდტის ძალლი)

Новости Закавказья: (ინტერვიუ) ვან-ბრანდ-ტი გაიღმა და კბილები გამოუჩნდა. კბილებზე არაფითარი დაქანცულობა მას არ ემჩნეოდა. ბაგას აღარ იტყვიეთ? ოცი ფუთი ბაგაფი ჩამო-უტანია თან და წარმოიდგინეთ, დაქანცულობა მაინც არ ეტყობა და სიცილის დროს ყოველ-თვის აჩენს ხოლმე კბილებს.

მაგრამ ყველაზე უფრო საინტერესოა, ეს ვან-ბრანდტის ძალლია. საუცხოვო „ტოიტერერის“ ჯიშის ძალლია და წარმოიდგინეთ, სახელადაც „ამორე“ ჰქვიან. ასეთი განსაცვიფრებელი სი-ლამაზისა და გასაოცარი ჭკუის ძალს კაცი ვერსად შეხვდებით. ის პირდაპირ მომჯადობე-ლი სილამაზისა და წკმუტუნის მომზიბლავი იცის. ყველა ამასთან უნდა იცოდეთ, რომ სიგრ-ძით მხოლოდ 18 სანტიმეტრი და 7 მილიმეტრი და კულიც კი აბია. და ამას უნდა დუმატოთ ისიც, რომ ძალლი „ამორე“ ინგლისის კაროლის ნაჩუქარია და მაშინ გაიგებთ, თუ რა ლამაზი იქნება ის. აწვევენ „ამორეს“ ცალკე ოთახში და ცალკე ლოგინში, რომელიც მორთულია მრავალ-გვარი სამკაულებითა და სხვა და სხვა და სხვა. ერთი სიტყვით, ვან-ბრანდტი ძლიერ კარგი მოძღვრალია და არც დაქანცულობა ეტყობა.

შებრძოლება კანტისა და ლაპლასის მიმართ.

„დაამარცხა“ რა მეცნიერი იგი დარ-ვინი და დაიმტკიცა რა ნათესაობა მაი-მუნთა, სვიმეონი ეკვეთა ბასრითა კალ-მითა თვისითა კანტსა და ლაპლასსა შე-სახებ მსოფლიოს აღორძინებისა, რომ-ლისა გამო დასწერა მან საუკეთესო ნა-წარმოები თვისი „იქი-ბოქიად“ წოდებუ-ლი. შემდგომად ამისა კვალად სახელისა მოსახვეჭად და დასამკვიდრებლად სასუ-ფველისა, წარმოსთქვა აზრი ფრიად „ბა-ქიური“ შესახებ ცოდნა-განათლების სა-ქიროებისა, რომელსა მოვიყვანთ სრუ-ლად:

„ნუ ვგატყუებთ და ვერც დაგიჯერებთ, რომ ცოდნა აღამიანს აკეთილშობილებდეს. გახედეთ კაცობრიობის ისტორიას და თქვენ დაინახავთ, რომ ვინც უფრო დიდი ცოდნის პატრონი იყო, უდიდესი მყვლფეფელიც იყო.... დაგანებოთ თავი ჰევრ მაგალათებს და მოვიყვანოთ თუნდა სენა-

ქალ-გაბუთბ თანასწორობა.

ოკატორი ძალი. მოგიწოდებთ ყველა მამა-კაცებს, მხარი დაგვიჭიროთ ტანჯულ ქალებს, ჩვენ უფლებათა აღდგენა-გათანასწოებაში.

მსმენელი. ვაჟა! ვაჟა! ჭეშმარიტია, ჭეშმა-რიტი!

ოკატორი ძალი. მოგიწოდებთ ყველა მამა-კაცებს, მხარი დაგვიჭიროთ ტანჯულ ქალებს, ჩვენ უფლებათა აღდგენა-გათანასწოებაში.

მსმენელი. სისულელეა! ძირს! გაეთრიეთ აქედან!..

გიური მოღვაწეობისა ქაბუკი სვიმონი, შემდგომად კურთხევისა დაინიშნა სკო-ლათა სამრევლოთა მეთვალყურეთ, ჟამსა რომელსა კვალად იჩინა თავი ქანჭართა უნგარიშო წარვლინებამან. მაღალ ხა-რისხოვან და დიდ-მნიშვნელოვან არს მოღვაწეობა ესე სვიმონისა და თუ არ ხანა „წყეულისა“ ერთობისა, სკოლანი სამრევლონი მიადწევდენ განვითარებისა წერტილსა უმაღლესსა.

ერთობის ხანა.

კეთილი ბუნება სვიმეონ ხუცესისა ვერ შეეთვისა რა „წყეული“ ერთობის მოთ-ხოვნათა სიმწვავესა, მსწრაფლ იჯმნა სო-ფლიდან და მიიქცა კვალად ქუთაისად უკუნიითი უკუნისამდე.

ცდუნება ეშმაკისა.

მამა სვიმეონი, ჟამსა მას შინა, დიდი მოსურნე იყო სასულიერო პირთა არჩე-ვნებით შემოღებისა, რასაცა ქართველი სამღვდლოება „ავტოკეფალიასთან“ ერ-თად მოითხოვდა სინოდისაგან. და აი ეშმაკმა კვალად განიზრახა ცდუნება სვი-მეონისა. იმერეთის ყოვ. სამღვდლომ თითონ დანიშნა ბლალოჩინი ერთი თვი-ნიერ აღრჩევეთი წესისა და ბლალოჩინ-მან დანიშნულმა „ზევიდან“ განაცხადა ვარი ჭევევიდან, ვითარცა მომხრემან „აღ-რჩევეთი“ წესისამან. დასასჯელად ბლა-ლოჩინისა ურჩისა, წაერთო მას ღირსება ნაბოძები და მიეცა მამა-სვიმეონსა, რომ-ელმან მიიღო მოწყალეობა ესე ურცხვო-ბითა თვისითა. მაგრამ ეღირსა რა სამ-ღვდლოება წესსა მას „აღრჩევეთსა“

უმაღლესი განძვევებულ-განდევნილ იქმნა ბლა-ლოჩინი ესე სვიმეონი ბრანწითა დიდითა იმერულითა და განიხარებდის სატანა მაკდუნებელი მისი.

სვიმეონი რედაქტორი.

უმთავრეს ყოველთა საქმეთა სვიმეონ მოძღვარსა განიტაცებს საქმე იგი მწერ-ლური. მეოხებითა მისითა და მაგვართა მისთა, გამოიკა ქუთაისად გაზეთი ფრიად კლერიკალური, აღსავსე სიბრძნითა სუ-ლიერთა მამათა ჩვენთა. მუნ იხილავთ ცნობილთა პოვეტთა სულიერთა და სხვა-თა ცხოველთა, გარეშე მაიმუნისა, რომ-ლისა შიში დიდ არს მათ შორის.

სიტყვა და საქმე.

განსწავლულნი მეცნიერებითა სემინა-რიისათა და სხვათა მრავალთა სავაქრო დაწესებულებათა, რედაქტორნი „შინაურ საქმისანი“ რისხვად მოველინენ მეცნი-ერსა მას დარვინად წოდებულსა, რომე-ლი იტყვის: „ძენი აღამიანისანი არიან შთამომავალნი მაიმუნისანი და არა ქან-დაკებანი თიხისანი, თანახმად თქმულები-სა მოძველო ისტორიისა“. მამა სვიმეონი, გაზეთსა შინა თვისსა სიტყვიერითა უსუ-სურობითა თვისითა „არღვევს“-რა თეო-რიასა დარვინისასა, მოქმედებითა თვისი-თა რეგვრულითა, კვალად და კვალად ასაბუთებს თქმულებასა დარვინისასა და იძლევა უტყუარსა მაგალითსა მაიმუნთა თანა თვისისა არა შორეული ნათესაო-ბისასა.

ტორები, პარლამენტის წევრები, გავლენიან გაზეთის რედაქტორები, საზოგადოდ დიდი ნიჭისა და ცოდნის პატრონები და საერთოდ ავაზაკების ბრბო!... (გვ. 50—51).

კუჭი სვიმონისა.

საზოგადოთ და უწინარეს ყოვლისა კუჭი მოძღვართა ჩვენთა, არს დაწესებულემა ფრიად საზოგადო მრევლთათვის და ცნობილ არს დამოკიდებულემა კუჭსა და თავსა მოძღვრისა შორის უმეტეს მკიდრო და საგრძნობელი, ვიდრე ნათესაობა მათი მიმუნთადმი.

მამა სვიმონი, როგორც საზოგადოთ მოძღვარნი ჩვენი, მსახურებს მხოლოდ ზნეობის გასათაქიზებლად და არა ხურჯინისათვის. სარდაფში ყოფნის დროსაც ის მხოლოდ სულს ემსახურებოდა და გაფლანგული ფული, ცნობითა ეშმაკისათა, შესწირა მან გლახაკთა საქმესა. დღეს სვიმონი ესწრაფვის დეკანოზობასა საკრებულო ტაძარსა შინა და უკვე დამსახურებულისა და ღვაწლ-შემოსილი თავითა ბევრს დაუმკვიდრებს საიქიოს სასუფეველსა.

ექს-ისტორიკოსი.

გურული სცენა.

პროტენკია.

(აზნაურის ქვრივი მიდის ოზრგეთში აფთეკაში და ვმუსაიფება ყოფილ ქალაქის თავს ბ-ნ ვასილ ხუნდაძეს).

— დედა ნუ წამიწყდება, მამა მიცხონდება ამდენი რომ მეყურაყუტებია თვითონ ხელმწიფეს ვნახავდი, დედოფალს ვემუსაიფებოდი.—ძვილათაი არ მელირსა შენი ნახვა ჩემო ვასილ!

— რა გნებაგს ჩემო დაო, ადრე თვარ მითხარი ქე გიახლებდი საქმე მაქვს.

— რა იქნა ოჯო, საქმე რომ გაქ მეც იმიზა პეველი—საქმის კაცი რომ ბრძანდები საქმის გაკეთებაც იმიზა შეგიძლია თვარა სხვასთან რა პინდოდა... საქმის კაცი ბრძანდები—საქმეც ბევრი გაქ ფული და სიმდიდრე, კაი ცოლი და კაი შვილები, ღმერთმა გაჩუქოს და გიბედნიეროს, იგინის გაზღით შენი გული გაამხიარულოს. ადგისი ქალაქში შენისთანა ბიჭების სტორი სტუტენტები არც კია თურმე, შენი ქალიშვილია—ხემწიფე ვერ დეიწუნებს რძლათ, ღმერთმა კაი ბედი მისცეს, ცოლი —გყავს და ღმერთმა შეგაბეროს ყოფიერია, უნცროსი გოგოა—მთლათ ანგელოზია. გვარი კაი გაქ და გუჯაბი, აფთეკა ერთი, აფთეკა მეორე, ჭური და მამული, ჩასავოი ჭიშკარზე გყავს დამდგარი გენერალსავით, ქალაქის თავი შენ ბრძანდები და რავიცი რამდენი ჩამოვთვალა, ღმერთი არ ხარ და სხვაი აფერი გაკლია ამ ქვეყანაზე...

— თქვენ ბატონო იგი მიბრძანეთ რა გნებაგთ?

— მეიცა, ყმაწვილო რა მნებაგს და შენი სიცოცხლე, შენი კარგათ ყოფნა, შენი დღეგრძელობა. ბებიაგ ძლიბლიან თვალში იმიზა გაკაცებ კვერი ჩამიდგეო, შენ ჯვარი გწერია მარა სიტყვაზე ასე იტყვიან. შენ რომ კაცი ხარ, შენ რომ ქვეყნის უკეთესი ხარ რაცხა ჩემისთანა ქვრივს და გაჭირებულსაც უნდა მოხთეს შენი ნაშხეფი... ჩვენი სისხლ ხორცი ხარ (მიიხედ-

მოიხედავს) ყაძახსავით უნამუსო კი არ უნდა იყო მასავით ძალის ხორცი კი არ უნდა გამეისხა, შენ კეთილშობილი ხარ აზნაური ბრძანდები და მეც ასე, საწყალი კი ვარ მარა რაც უნდა ძალლი კუდით მიმათრევედეს პატივი შენგან მომითხოვნია მაინც შენი ნაჭერი ვარ, მაინც შენი სისხლის ვარ. ცხონებული ჩემი ქმარი რომ კტებოდა ღმერთმა მისი დანაკლისი დღეი შენ შეგმატა—სული რომ ხთებოდა ასე დამიმოწმა: კი ვკტები მარა იმედათ ნუგვმათ გაჭირების დღეზე სახსენებლათ ვასილს გიციებო ყორისფელობამდი—ჯვარი გწერია რატუმ იკადრებ (გვილიმებს) ასე დამაბარა ჩემს მაგიერობას ის გიქსო... ავთ იყო თუ კარგათ იყო ამტენხანს თავი ისე მევიტანე არე კაცი შემეწუნებია—ახლა კი უნდა შეგხვდეთ და ჩემი ხათრი თვარ გაქ მიცვალბულს უნდა სცე პატივი და შენდა საქებ-სალიდებლად შენდა სასახლოდ, ჩემდა არც ამას გვხვდები, არა შენ რომ დაგშვენდება ისე რაცხა ჩემი ბიჭის უნდა გამიკლიო... გოროდის კლასი გაათავა მერე გრიაზნოვთან მყავდა აფთეკარის უჩენიკის ვგზამენი დეიჭირა... ახლა შენი მუხლის ჭირიმე შენ ქვესკნელში რაა იგი იცი შენ თვითონ მიხთები რაცხა ადგილში უნდა ჩამანიშნო.

— აგი ყორიფელი კაია მარა მე ახლა აფთეკაში ადგილი არ მაქ?

— ნუ შამომყარე გულზე შენი ჭირიმე. ადგილი რომ წაგართვა, შენ თუ ადგილი გაკლია ზღვას ქვიშა კლებია. შენ ჩანიშნე აფთეკის წიგნში კოლია სარდლიონიშ შვარდნაძე ჩემთან არის თქვა და მეტი აფერი უნდა, მერე ბიჭს შენ თუ კი იკადრებ თუ გინდა გიდელი აცვლიე მის ღრმდმი, მისი ღროი მუა და ატესტატი მიეცი, თუ კი შეინდომებ აგი რავა არ შეგიძლია?

— არა ჩემო დაო მაგი პაღლოგია მე ამფერ საქმეს ვერ ვიქ, შენ მე რომ გირჩევ ისე ქენი—ახლა აგერ ახალთაობის კაცები მე მცვლიან და ქალაქის თავათ ბებურა ბებურიშვილს აყენებენ, იგი პირდება ქალაქს აფთეკის გახსნას წადი იმას შეეხვეწე და ახალ აფთეკაში ადგილს შეგიჩახავს, უჩენიკობას კი არა პროვიზორობას მისცემს.

— სუ ოჯო, რაფერ გშვენის ხუმრობა აა? ბებურაის ქალაქის თაობა ვინ გეიგონა, შენს უკეთესი ქალაქის თავი თფილის არ ეყოლება, მე იგიც კი შევიტყვე ტამბაჩოვს თურმე ადგისი ქალაქის თავათ უნდოდა ვასილი მარა ვარი თქვაო, რასაკვირველია ვისაც თავისი სამშობლო უყვარს იმას რავა მოსცილოდება... ავია თუ კაი აგი ოზურგეთი მაინც შენია—ნუ მეიძულებ, შენი ხელით უნდა გამშვენიერდეს... ბებურამ რა იცის შენი ჭირიმე ბლოწი აფიკერია, იქნება იმის იმედი აქ ახლა რედაქციაა, აფიკერი ვარ და იმიზა ყორიფელი გამივალ... ყორიფელს გეიგონებს კაცის ყური, ბებურაის ქალაქის თავობა ვინ თქვა, ნალეგო ნაპრავოს მეტი ნარდის და კარტის მეტი სახუმრო გაცინების მეტი მიდღემში არაფერი გუუკეთებია და აწი გააკეთებს საფლავში იშვირობა? მე მაინც არ მივალ იმასთან თუ გინდა, შენი ბრძანების არ იყოს, ჩემს შვილს უჩენიკობა არა პროვიზორობა მისცეს... ისევე შენ ჩემო ვასილ, რა ექნა მე რა მაქ რა მოგაწონო რა დაგპირდე ქვრივმა და ობოლმა კიდევ რაცხას დაგპირდები სულ რომ მისი არჩივი მიწა გამეყიდა გავყიდდი და მოგართმევიდი, მარა შენი სიპატროსნე კაცს ქრთამს რუა შეგკადრებ. ისე მიშველე შენი ჭირიმე და სამკდრო-

სასიცოცხლო მიდღემში დუუვიწყარ და მილომ ჩი გადუზდელი ვალი დაადევი შენ კესარია შვარდნაძის ქვრივს კნიაჟნა გუგუნავას ქალს.

შენ თუ შეინდომებ შენი უქნელი აფერია გუბენატორის გამოცვლა შეგიძლია. შენს იქით საშველ-სახიდებელი არ მაქ იცოდე.

II

(იგივე ბებურასთან იმ.ვე დღეს).

— ბებურის თავი მიცოცხლოს ღმერთმა მიდღემში?

— ღმერთმა გადღეგრძელოს, უკაცრავათ კი ნუ ვიქნები და ვერ გიცანი—ნება მიბოძეთ გითხოთ ვისთან მაქვს ბედნიერება მუსაიფის?

— რეტუ იკადრე, შენი ჭირიმე, შენ კი არა მე ვარ ბედნიერი—მე ახლა რა საკითხავი ქალი ვარ, შენი ჭირი შემეყაროს, ქვრივი და გაჭირებული, ისე ჩვენ ნათესავათაც კი მოვხთებით ერთმანეთს, მე ბატონო თქვენი ძიძის გამზდგლის ბიცოლას კვიდრი ბიძისშვილი, ჩემს ქორწილზე (ვაი იმ დღის მომგონს!) მაყრათაც კი ბრძანდებოლით მაყარი არა ყორიფელი სიკეთე იყავი შენისთანაი ვინ იყო, ყოლი კაცი შენ გიკთხულობდა მე რალა საკითხავი და რალა მოსახმარი ქალი ვარ თვარა ისე კესარია შვარდნაძის ქვრივი კნიაჟნა გუგუნავას ქალი გახლავარ.

— ჰმ! დიახ ახლა მომგონდა უკაცრავათ ბოდიშს ვიხდი (Ну справитесь ли мпѣ, я был макаротъ и толумбашомъ.) დაბრძანდით ქალბატონო ჩიტი შეგიძლია გემსახუროთ რას გვიბრძანებთ.

— ბრძანებამ ჯვარი დაგწერა თქვენს ბრძანებას ვინ გაბედავს მთელი გუბერნია მის ვეზდიანებ თქვენი საბძანებელია—ან თქვენი სამსახურის ღირსი ვინ არის მე ისე სათხოვრათ მოვედი და რავარც თქვენი იმედი მაქვს იმეღია ისე მიმიღებთ.

— რას მიბრძანებთ ქალბატონო მე თუ კი რამე შემიძლია თავს რავა დავზოგავ.

— თქვენ რომ არ შეგიძლია იგი რაა ქვეყანაზე, ნამესტნიკი თქვენდა დუუკითხავათ აფერს შობა და გუბენატორი, ვეზნი ნაჩანიკს ხომ რუაც გინდა ისე არონიებ პრისტავები აბა რა სახსენებელია... მე შენი ჭირი შემეყაროს ბევრიზა აფერიზა შეგაწუხებ სულ ერთი ღერი ენა მჭირია შენი და იმედი მაქ ერთი ღერი ენის მობრუნებას არ დანამადლი

— ბრძანეთ ქალბატონო რაშია საქმე?

— ღმერთმა ბრძანება და კარგათ ყოფნა ნუ დაგილიოს... მე ბატონო ერთი ბიჭი მყავს აქნანი ხუცების კლასი გაათავა მერე თედორე კიკვაძეს მუამზადებე და ღემნაზიაში აფთეკარის უჩენიკის ვგზამენი დეიჭირა, თქვენ ახლა იმას გოხოვ... საწყალი ჩემი ქმარი რომ კტებოდა ღმერთმა მისი დღეი თქვენ შეგმატოს, ასე მითრია ნუ გეშინია კესარია ობლის მამა ზეცაში ღმერთთაო და ძირს თუ რამე გუუჭირდება ოღონდ ქენი ქალობა ბებურ ბებურიშვილს შიატყობიე და იგი კი უპატრონებსო, ამდენ ხანს ავთ იყო თუ კარგათ იყო არე კაცი შემეწუნებია ახლა ნამეტარი გამიჭირდა გაწუხებ მარა იმეღია მამატიებ... იმას გვედრები ოზურგეთში თქვენი წყალობით მორე აფთეკა რომ გეიხსნას იმაში ჩამინიშნე უჩენიკათ... შენ ყორიფელი შეგიძლია ხემწიფესთან მიღებული ბძანდები.

— მე ჯერ, ჩემო დაო, რა უნდა გითხრა ბავში არ იყო და აბრამს ათქვევდენო ისე ხომ ვერ ვიქ—ჯერ მე არც ქალაქის თავი ვარ და არც

აფთეკა არის აბა რა უნდა შეგპირდე. ვასილი უნდა გენახა ის ჩანიშნავდა აფთეკაში ამას რა დიდი ამბავი უნდა.

— რა მოგახსენო ბატონო ბებურ იცი, გაჭივრებული ვარ მარა ისე დმერთმა ნუ გუუჭივროს კესარია გუგუნავს ქალს, რომ გუშინდელ მუჯუყის ვასილას ვსთხოვ რამე, ერთი იმიზა არ ვსთხოვ რომ მართალია კი აზნაურია მარა ახალ ნაშუარი აქ, მეორეც სა მაქ ამის გასაძღობი ქრთამი ქვაი ჩაასკტა მუცელში! მესამე მიზნე ყველაზე უფრო საპატიოა მისას რომ მივიდე და გვეინბო ველაპარაკო ვინცხას მისი ამხანავი, მასავით ხულიგანი ვგონებ—მისი ხულიგანობა მის ჭიშკარზე შეეტყობა გენერალსავით რომ ჩასავოი ყავს შიჩენილი, იგი თუ კაი კაცი იყოს მთავრობის უნდა ეშინოდეს თვარა ხალხის მე რომ ქვრივი ვარ მე არ შემშინებია. კარინა გადარაზი არ გამიყრია ისე მძინავს... უქვენ რავაც გინდა ისე ბძანეთ ჩემდენი ჭკუა ნეკის ფხილში გაქ მარა მე კი ისე ვიტყვი ჩემი სულელი ჭკუით იგი კაცი აფერი სანდოა, არ არის ვინც მთელი ქვეყნის მუცელში ჩაგდებას მოინდომებს. აფთეკა იმას, ალუკის მალაზია იმას, ქალაქის თავობა იმას, ბერიძის სოული იმას, ხუნდაძისოული მას, გოგითძის მიწა მას, პასკის ყიდვა, საპონის კეთება მას და რა ვიცი რამდენი რამე... ამდენი საქმე ქონდა კიდევ ქალაქის თავობას ვიზამო და იგი იყო ქე გადაბარაწეს თავზე. იმის მაგიერ რომ რაცხა ხმაი ამოიღო კრილოვს მადლობა მიართვა კაი ქენო, ამფერმა კაცმა თლათ რომ გამაკეთოს მისი რავა მინდა რამე...

— რა მოგახსენო ქალბატონო, თუ ამირჩიეს ქალაქის თავად და თუ დამამტკიცეს ვეცდები აფთეკის საქმეს და თუ ადგილი დარჩება ვიქონებ სახეში თქვენს ვაჟს.

— აგირჩევენ, შენს უკეთეს ვის ეირჩევენ შენ აქნანი მომწვარ ოზურგეთში კი არა პეტერბურგში ვარგხარ მარა შენი აქ სამშობლოთა რაც უნდა იყოს და შენსას უნდა წაადგე რაც შეგიძლია და გეფიცებით დაგამტკიცებენ აბა რას იზმენ, ჯვარით ეპოლტეებით გაქ გატენილი გულ მკერდი, მარა აგიც კი ახლანდელ დროში აფერი გასაკვირი იქნება ქე გიდანოსონ რამე, დაწვას არ დაგვანებებსო იჩივლონ—ისე შენი სახელის ჭირიმე, ყოველ შემთხვევაში გქონდეს სახეში—თუ რამე იქნება პირველი ადგილი ჩემი შვილის უნდა დარჩეს... შენი უქნელი რაა ქვეყანაზე და მეც შენს იქით არსად წამსვლელი არ ვარ, მომკლავ შენ, მომარჩენ შენ?!

(წაილაპარაკებს თავისთვის)

დმერთმა ორივეს თავი მომთხოვა ვასილაისაც, ბებურაისაც, აღმართი დადმართი არც ერთია წადმართო. ერთი შეწვი მორე შეცხე. ჩემდა ორივე ერთია ორივეს ტირილზე გაძქეხი. ამ ბიჭის საქმე კი გაწყვება რამე და მერე ერთი გამოცვლა და მეორე გამომეშახა.

პიტნა

ამბები პროვინციისა.

სამტრედია. რამდენს არა ცდილობენ ჩვენი პარიკმახერები კვირაში თორმეტი დღე მაინც გამოიყვანონ, მაგრამ სულ ამაოღ, ათზე მეტი მაინც არ მოხერხდა და არა. ან კი რას იზამ, ანდაზა ამბობს: „ფეხები იმდენზე უნდა გასკიშო, რომ საბანი გეყოსო“, და ესენიც ცდილობენ შეგირდებს ისე გააკვივონ ფეხები, რომ ქანქარი ეყოთ.

არც მედუქნეები არიან მადლიერი ძველი ამბებისა. აი მაგალითად, ერთ დროს „ფოთის ქარხნიდან“ ძლიერ იაფათ შემოპქონდათ ჩაი-შაქარი და სხვა სანოვავები. ექსპორტიორი ბ. მელიტო საყოველთაო მფარველობის ქვეშ იმყოფებოდა და ის კი არა, ამბობდენ: „როგორც ერთობის კაცს, ისე სდევნიან, თორემ ვინ რას ერჩისო“. ახლა კი, როცა მელიტო სამტრედიას დაუბრუნდა, ხელები გაიქნაგამოიქნია მიწის შესახებ, ყველანი ასე უზასუხებენ: „შე კაი კაცი, ეგ მიწაც ხომ ფოთიდან არ ჩამოგიტანია, ეს ხომ სამტრედიელიაო“.

არც მწვანე ბაზრის საქმეა საკეთილოდ. არ იქნა და არა, ერთი მკვიდრი ადგილი ვერ გამოუნახეს. ვერ უშველა ვერც ბაზრის უფროსის ჩამოსვლამ. ახლა ფიქრობენ, ისევე რიგ-რიგობით ყველა ეზოებში გამართონ, თუ ამაზე ბ-ნი მელიტო დაიყოლიეს.

პურიშკევიჩი.

დიდი ჯიხაიში. ძმაო ეშმაკო! არას დროს არ ყოფილხარ ჩვენში ისე საჭირო, როგორც ახლა, მაგრამ ვაი ჩვენს დღეს, რო საშინელი ტალახებია და ვერ გამოატან. ღამით მაინც ხომ შეუძლებელია მოგზაურობა და დღითი ათასი მახის დამდგმელი შეგხვდება. ჩვენი მამასახლისი იგ. ვაშაკიძე ზის ძმაო, თავისთვის კანცელარიაში და „უალობებს“ არჩევს. შეიძლება, ამის გამო იყო, რომ ბ-ნ მამასახლისის მის მიერ წამოყენებული კანდ-ლატები, აკაკის იუბილეზე გასაგზავნათ (ქ. ლორთქიფანიძე და ს. ბიბილეიშვილი) ჩაუშავეს და მათ მაგიერ თავისი დელეგატები გაგზავნეს.

სიმართლე გითხრა არც სტრაჟნიკები იწუხებენ თავს საქვეყნო სამსახურზე და თუ დრამის ფულისა, ან სხვა რომელიმე გადასახადის აკრების საქმე არ შეფერხდა, ისე თავს არაფერზე აიტკივებენ.

ასე ძმაო, საქმე და თუ ჩამოხვალ, შენ იცი.

ფოსტალიონი.

ბათუმი. დიღო ეშმაკო! შენ ტყველათ მოგეხსენება, რომ ბათუმის ქალაქი გამოერიცხა ჯოჯოხეთს და თავის ქუჩებს ღამ-ღამობით ელექტრონით ანათებს. ეს ელექტრონი გამომდინარეობს იმ სადგურიდან, რომელსაც ერთი ფრიალ ჯოჯოხეთური ინჟენერი განავებს. ის ძლიერ ეშმაკი კაციც არის და კანტორაში რომ შეხვიდე,

ის იქ დაგხვდება უთუოდ, დაფიქრებული, მღუმარე...

„სადურმიშხანო“ საქმისთვის სტოლისა გვერდით მჯდომარე.

ზისა და ფიქრობს ხოლმე, მაგრამ იცოდე, რაზედ იტკივებს თავსა?! შენ რომ ეს იცოდე, უბირველეს ადგილს დაუმტკიცებდი მას ჯოჯოხეთსა შინა. მან, ბატონო ჩემო,

ორი მუშა ამ სადგურის გარისხა და გააქცია, (თითქო იმათ დაედგინოთ: ააფეთქონ ეს სტანცია), ამ სიცრუით დააჯერა უბრავა და პოლიცია და სამდურავს ვერ აუხვალ თუ მისთვის არ მოგიცხია.

ყოველ შემთხვევაში, ამათ გარდა კიდევ ნახავ ამ სადგურში ორიოდ კაცს, რომლებსაც დიდ სარგებლობას მოუტანს შენი მათრახის ოპერაცია. ერთი, ძმაო, მესკლადეა და მეორე კი მისი თანაშემწე.

ესენი ერთი-მეორის

მოკავშირე ბიჭებია...

მადლი აწაპნ-აქუცვისა მათ მადლით მინიჭებია, სკლადიდან საპონ-ბრეხენტი სახლშიგან წანადებია, ამ ვაჟბატონებს უპოვნეს საწოლ ქვეშ დანადებია. შენც გააწვინე ლოკინზე ანაწაპნავი გუბითა და ისე მისცხე მათრახი, ქვა ასროლინე კუდითა.

თუ მოგესურვოს, უბრავაშიაც შეიარე, რადგანაც იმათაც კარგათ იციან, რაშია საქმე, მაგრამ ყურადღებას არ აქცევენ და მათ უყურადღებობას შენ მიაქციე ყურადღება.

როსტვეანი.

განჯა.

სიზმრათ ვნახე, რომ ეშმაკი, განჯაშიაც მოსულაყო და მათრახით დარეოდა, ვინც კი ამის ღირსი იყო. ჯერ ესტუმრა ერთ მოხელეს, ვოკზლის უბანს რომ განავებს,

ანგარიში მოსთხოვა მას:
 ამდენ ფულებს სიდგან იგებს...
 ტყვილათ გამვლელს რათ იჭირავს,
 რატომ ართმევს პასპორტებსა,
 ქურდბაცაცებს რათ ინახავს,
 ზელს რათ უწყობს შანტაჟებსა.
 ის-ის იყო, რომ მოხელეც
 საპასუხოთ განემზადა
 და მათრახიც მოხვდა ზურგზე...
 ეთქვა რამე, არ დასცალდა.
 ეს საქმე რომ მოათავა,
 შემდეგ სხვები ინახულა,
 ისეთები რამე ნახა,
 ენითაც კი რომ არ თქმულა.
 სახლს „სასტუმრო“ აწერია,
 ფიქრობს, შვევა მოისვენებს
 და რა იცის თუ ამ სახლში
 ასეთ რამეს გაიგონებ:

„ეს ჩემი არი,
 შენ მეორე წაიყვანე...
 არ იქნება... კი იქნება...
 ბანკი... ტუზი აიყვანე.“

ეშმაკმა თქვა: აქ მათრახი
 არც კი იყო მოსატანი,
 ბევრიც მოცხო, ვერ შეიტყობს,
 მათი სქელი ზურგის კანი.
 გამოვიდა ისევ გარეთ,
 მოიხედა ცოტა განზე,
 —ჩაი, რძე და შოკოლადი“,
 წაიკითხა ღუქნის კარზე.
 „ჩაი მართლაც კარგი არის“,
 გაიფიქრა გუნებაში
 და შევიდა, ისე რაგორც
 მასპინძელი თავის სახლში.
 აქ მან ნახა თავმოყრილი,
 თუ კი იყო სადმე მთვრალი,
 თითო სკამზე ორი იჯდა:
 ერთი კაცი, ერთი ქალი.
 ვინ გინდათ, რომ აქ არ იყო
 დედა-მიწის ცოდვის შეიღნი,
 ერთ ღროს ფხიზლით გამომყურნე,
 დღეს კი ღვინით გაქდენაიღნი.
 ეშმაკიც კი იცნო ბევრმა,
 განიზრახეს დამალოდნენ,
 შერცხვათ, რადგან წინათ თურმე,
 ისინიც კი „ეშმაკობდნენ“.
 გულმოსული ეშმაკი კი
 „გოროდისკენ“ გაემგზავრა.
 და „გოროდში“ თუ რა ნახა,
 შემდეგ იყოს, დღეს ეს კმარა.

ლეონიდე.

ვერაფერს დამაკლებს, მაგრამ მაინც დამსვარა ამ წყევლმა.

ლ ე ქ ს ი კ თ ნ ი

(იმ სიტყვებისა, რომლებიც ქანქარის კაი წყაროს წარმოადგენენ, კაკარდიან, უკაკარდო და სხვადასხვა ჯურის მატლებისათვის)

(მიზაჟვა).

ანარქისტი, არესტი, არესტანტი, ავტოკეფალია, ავტონომია, აგენტი, აფთიაქი, აღმეზა.

ბ

ბილეთი, ბურჟუა, ბოიკოტი, ბანკი, ბაქარა, ბახუსი.

გ

გურული, განათება, განათლება, გამოძიება, გაზომვა (სასაღდათო ყმაწვილ.)

დ

დაშნაკუტუნე, დამბალი (საქონელი), დრამა (სახუცო ქანქარს ნიშნავს).

ე

ებრაელი, ესერი, ესდევნი, ექსპროპრიაცია, ერთობა.

ვ

ვაქრობა, ვარაუდი, ვაგონი (რკინისგზის კურდღლებისათვის).

ზ

ზავოდი (წმიდა სანთლისა—მაგალითათ), ზამთარი (მეშეშეთათვის).

თ

თამასუქი, თოფი, თოკი, თათარი, თავფენი (ცხვრებისა მღვდელთათვის).

ი

იარმუკა, ირკუტსკი, ივერია, იუბილეი, ინგუში.

კ

კაპიტალი, კაკარდა, კანტორა (თუნდ საორსულო კასის), კარტი.

ლ

ლოკაუტი, ლუკმა, ლეჩხუმი, „ლაპორტი“, ლუქი.

მ

მარქსისტი, მრეწველი, მარკა, მრევლი, მხევალი.

ნ

ნიხრი, ნახალოვკა, ნარდი, ნავარდი, ნავთი, „ნიშადური“.

ო

ობოლი, ოპეკუნი, ოქმი (პოლიციელთათვის), ოქტომბერი (პოგრომშიკების.)

პ

პასპორტი, პრაგონი, პროსტიტუცია, პროტოკოლი, პროკურორი.

ჟ

ჟეტონი, ჟურნალი (თუნდ საკლასო), ჟულიკობა, ჟამი.

რ

რეგოლიუცია, რეაქცია, რეგოლვერი, რეპრესია, რეკლამა, რეზინი.

ს

სპერმატინი, სეპარატიზმი, „სკანდალი“, საიდუმლო (შენახვა საიდუმლოსი), საკურთხეველი, საკურთხი, საკვები თანხა.

ტ

ტარშინა, ტინი, ტიკორა, ტიბიკონი, ტრაქტატი, ტყვია.

უ

ურია, უფროსი, უჩასტკა, უსტავი, უფალი, უწყება.

ფ

ფურჩული, ფაბრიკა, ფონდი, ფიცი (კრუ მოწმობის ღროს), ფარდული (აბრეშუმის სავაქროთ).

ქ

ქაჩა, ქოჩორი, (პრისტავი მიქიევი ემტერებოდა—კრეკავდა).

ღ

ღალატი, ღალა, ღმერთი, ღონე, ღამე, ღვედი.

მავსტრო

სეთხოვთ პატივცემულ ხელის-მომწერთ რომ „ეშმაკის მათრახის“ სახელზე ფულს ნუ გამოგზავნიან, თორემ რედაქცია ვერ მიიღებს. უნდა გამოგზავნონ თეოფილე ბოლქვაძის სახელზე. ვისაც უკვე გამოგზავნილი აქვს უნდა შესცვალოს აღრესი.